

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/44/2016
Identifikačné číslo spisu:	5709011575
Dátum vydania rozhodnutia:	25.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:5709011575.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháлика a sudcov JUDr. Viliama Dohňanského a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí 25. apríla 2017 v trestnej veci obvinenej T. T., rod. R. pre spolupáchateľstvo k zločinu lúpeže podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., o dovolaní obvinenej podanom proti rozsudku Okresného súdu Martin z 13. júla 2011, sp. zn. 2 T 191/2009, podľa § 381 Tr. por., takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. a/ Tr. por. dovolanie obvinenej T. T., rod. R. sa o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Martin z 13. júla 2011, sp. zn. 2 T 191/2009, bola T. T., rod R. (spoločne s už právoplatne odsúdenou W. W., nar. XX.XX.XXXX) uznaná vinnou zo spolupáchateľstva k zločinu lúpeže podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., na tom, skutkovom základe, že

dňa 26.05.2008 okolo 23.00 hod. v I. - C., na Ul. C., na trávinatej ploche oproti rodinnému domu č. XX, jedna z obžalovaných odzadu podrazila nohu pošk. Z. C., nar. XX.XX.XXXX, ktorá v dôsledku toho spadla na zem, kde ju obidve obžalované držali tak, že jedna ju držala za ruky a druhá jej tlačila bradu dohora, napriek tomu, že poškodená kričala, aby ju nechali na pokoji a nebrali jej veci, obžalované jej strhli z krku 1 ks retiazku zo žltého kovu s príveskom v tvare krížika, 1 ks retiazku z bižutérie, 1 ks náušnice zo žltého kovu, z prstov jej stiahli 3 ks prstene zo žltého kovu, z hnedej kabelky jej vybrali peňaženku, v ktorej mala finančnú hotovosť vo výške najmenej 9,96 Eur (300 Sk), služobný mobilný telefón zn. Nokia 2610 IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX, čím nespôsobili pošk. Z. C. zranenie, spôsobili jej škodu odcudzením vecí vo výške najmenej 585,34 Eur (17 634 Sk) a odcudzením telefónu spôsobili škodu Súkromnej základnej umeleckej škole, Štiavnická cesta č. 80 v Ružomberku vo výške najmenej 52,98 Eur (1 596 Sk),

teda spoločným konaním proti inému použili násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, čin spáchali na chránenej osobe - osobe vyššieho veku.

Za to bola T. T., rod. R. odsúdená podľa § 188 ods. 2, § 37 písm. h/, § 38 ods. 2, § 42 ods. 1, § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., s prihladením na nepoužitie § 38 ods. 4, ods. 7 Tr. zák., na súhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov, 6 mesiacov a 1 deň. Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. na výkon uloženého súhrnného nepodmienečného trestu odňatia slobody bola zaradená do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. vo výroku o treste bol zrušený trestný rozkaz Okresného súdu Spišská Nová Ves, sp. zn. 3 T 144/2010, z 12.08.2010, právoplatný 25.08.2010, ktorým bola uznaná za vinnú z prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. a odsúdená k trestu odňatia slobody vo výmere 1 rok, s povolením podmieneného odkladu jeho výkonu na skúšobnú dobu vo výmere 1 rok. Súčasne boli zrušené aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obom obžalovaným uložená povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť spôsobenú škodu poškodenej Z. C., nar. XX.XX.XXXX vo D., trvale bytom I. - C., C. č. XXXX/XX, vo výške 426,64 Eur (12 853 Sk) a poškodenej Súkromnej základnej umeleckej škole, Štiavnická cesta č. 80, Ružomberok, IČO: 379 74 874, vo výške 16,57 Eur (500 Sk). Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodená Z. C. so zvyškom nároku na náhradu škody bola odkázaná na občianske súdne konanie.

Po vyhlásení rozsudku obvinená T. T., rod R. uviedla, že si ponecháva lehotu na prípadné podanie odvolania proti rozsudku, pričom zobrala na vedomie poučenie, že 15 dňová lehota na podanie odvolania jej plynie od oznámenia rozsudku, ktoré bolo vykonané vyhlásením, teda nie až od doručenia rozsudku. Rovnako sa vyjadrila obžalovaná W. W.. Prokurátor sa vzdal práva podať odvolanie voči vyhlásenému rozsudku. Obvinená si 29.07.2011 zvolila za obhajcu JUDr. Mateja Okályho

Rozsudok bol doručený 17.08.2011 poškodenej Z. C. a prokurátorovi, 18. augusta 2011 obhajcovi JUDr. Matejovi Okáľmu a poškodenej Súkromnej základnej umeleckej škole a 19.08.2011 obžalovanej W. W.. U obžalovanej T. T., rod. R. doručenie rozsudku nie je vykázané, na doručení do vlastných rúk je poštou vyznačené, že „neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie dňa 18.08.2011, pri opakovanom doručení zásielky (právoplatný rozsudok) 19.08.2011 nebola obvinená zastihnutá a zásielku neprevzala ani v odbernej lehote". Dňom 29. júla 2011 rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť vo výroku o vine a treste u oboch obžalovaných, nakoľko posledný deň 15-násť dňovej lehoty na podanie odvolania uplynul dňom 28. júla 2011.

Proti tomuto rozsudku 18. apríla 2016 podala obvinená T. T., rod. R. sama a 24. júna 2016 aj prostredníctvom obhajcu JUDr. Zoltána Ludíka dovolanie uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda že v konaní bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu. Odôvodnila to poukazom na to, že hoci jej psychický stav (diagnostikovanou mentálnou retardáciou) neumožňoval využívať všetky zákonné prostriedky na svoju obhajobu v prípravnom a súdnom konaní, lebo jej nebol ustanovený obhajca v zmysle § 37 ods. 2 Tr. por. Tým nebol zabezpečený spravodlivý a nestranný priebeh trestného konania a nedostalo sa jej právo na súdnu ochranu. Rozsudok jej nebol doručený a jej obhajcovi bol zaslaný až v čase, keď rozsudok bol právoplatný. Vzhľadom na to lehota na podanie dovolania je u neho zachovaná. Navrhla Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby na neverejnom zasadnutí rozsudkom vyslovil porušenie zákona v príslušných ustanoveniach a súčasne zrušil napadnutý rozsudok vo vzťahu k nej v celom rozsahu a prikázal vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol v inom zložení senátu, prípadne vec vrátil do prípravného konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) ako súd dovolací, ktorému bolo dovolanie obvinenej spolu so spisom okresného súdu predložené 16. mája 2016 bez preskúmania veci zistil, že dovolanie bolo podané prostredníctvom obhajcu, hoci proti rozsudku Okresného súdu Martin z 13. júla 2011, sp. zn. 2 T 191/2009, obvinená, ale ani iné oprávnené osoby nepodali odvolanie a tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňom 29. júla 2011.

Podľa § 369 ods. 2 Tr. por. (oprávnené osoby) právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu (súdu druhého stupňa) môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

V zmysle § 372 Tr. por. oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Obvinený a osoby uvedené v § 369 ods. 5 môžu podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal prokurátor alebo poškodený a odvolací súd rozhodol v neprospech obvineného. Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj vtedy, ak riadny opravný prostriedok podal obvinený a odvolací súd rozhodol v jeho prospech.

Z citovaných ustanovení bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že obvinenej zákon nedovoľuje dovolaním napadnúť rozhodnutie prvostupňového súdu, ak nevyužila svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a opravný prostriedok nepodal ani prokurátor alebo poškodený a odvolací súd nerozhodol v jeho neprospech.

Obsah spisu nepochybne preukazuje, že obvinená po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku na hlavnom pojednávaní 13. júla 2011 uviedla, že si ponecháva 15 dňovú lehotu na prípadné podanie odvolania proti rozsudku, ktorá plynie odo dňa jeho vyhlásenia. Po uplynutí tejto lehoty rozsudok nadobudol právoplatnosť.

Z vyjadreného nepochybne vyplýva, že dovolanie podala obvinená ako neoprávnená osoba. Podaním odvolania obvineným proti rozsudku prvostupňového súdu, o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté, je totiž obvinený zo zákona aktívne legitimovanou osobou na podanie tohto mimoriadneho opravného prostriedku vo svoj prospech. Použitie ustanovenia § 382 písm. d/ Tr. por. neprichádza do úvahy, nakoľko podmienky (ich splnenie alebo nesplnenie) uvedené v § 372 Tr. por. sú iba takého charakteru, ktoré je možné odstrániť postupom podľa § 379 ods. 1 Tr. por. Napokon kto je oprávnený na podanie dovolania precizuje ustanovenie § 369 Tr. por., kde podľa odseku 2 písm. b/ je takou osobou obvinený, ale iba za podmienky, že podal odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorý o ňom právoplatne rozhodol. Obvinený v tejto veci odvolanie nepodal, čo nie je možné postupom podľa § 379 ods. 1 Tr. por. odstrániť.

Okrem uvedeného najvyšší súd poukazuje na § 66 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého, ak nebol adresát zásielky, ktorú treba doručiť do vlastných rúk, zastihnutý na adrese, ktorú na tieto účely uviedol, zásielka sa uloží u orgánu, ktorý zásielku doručuje a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v určitý deň a hodinu. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledný, uloží sa písomnosť na pošte alebo orgáne obce a adresát sa vhodným spôsobom upovedomí, kde a kedy si môže zásielku vyzdvihnúť. Ak si adresát zásielku nevyzdvihne do troch pracovných dní od uloženia, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, aj keď sa adresát o uložení nedozvedel; toto neplatí, ak ide o doručenie obžaloby, uznesenia o podmienčnom zastavení trestného stíhania a trestného rozkazu.

Z toho je zrejmé, že rozsudok nebolo možné doručiť do rúk obvinenej a posledný deň 3 dňovej lehoty sa považuje za deň doručenia zásielky. Nie je preto možné 3 ročnú lehotu na podanie dovolania odvodzovať od toho, že obvinenej nebol rozsudok doručený. Dovolanie bolo preto podané oneskorene.

Podľa § 382 Tr. por. dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania vecí, odmietne dovolanie, okrem iného aj vtedy, ak
a/ bolo podané oneskorene,
b/ bolo podané neoprávnenou osobou.

Najvyšší súd má za to, že v danom prípade je potrebné rozhodnúť podľa citovaného ustanovenia pod písmenom a/, ktoré má prioritu pred písmenom b/.

Na základe uvedeného dovolací súd dovolanie obvinenej T. T., rod. R., bez meritórneho preskúmania vecí, na neverejnom zasadnutí uznesením podľa § 382 písm. a/ Tr. por. odmietol.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný